

Sygn. akt I C 91/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lipca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze Wydział I Cywilny

w składzie

Przewodniczący: SSO Małgorzata Boguszewicz

Protokolant: st. sekr. sąd. Aurelia Drecka

po rozpoznaniu w dniu 22 czerwca 2017 r. w Zielonej Górze

na rozprawie

sprawy z powództwa **B. K.**

przeciwko **J. P., M. K., M. P., A. R.**

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę

I. nakazuje pozwanym J. P., M. K., M. P., A. R. złożyć oświadczenie o następującej treści „Gazeta (...) przeprasza Panią B. K. za naruszenie Jej dóbr osobistych w artykule autorstwa M. K. „Sąsiedzi na oku” zamieszczonym w wydaniu z dnia 4 lipca 2015 r. poprzez użycie w tekście tego artykułu przez jego autora niesprawdzonej informacji co do wykonywanej przez Nią profesji”. Oświadczenie ma być złożone w terminie 7 dni od daty uprawomocnienia się wyroku, na stronach redakcyjnych Gazety (...) ukazujących się na terenie powiatu Ż., Ż., N..

II. oddala dalej idące powództwo;

III. ustala, że wyrok jest zaoczny w stosunku do pozwanego J. P.;

IV. zasądza solidarnie od pozwanych na rzecz powódki kwotę 600 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

V. znosi wzajemnie między stronami koszty zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 91/16

UZASADNIENIE

Powódka B. K. zastępowana przez profesjonalnego pełnomocnika, w pozwie skierowanym przeciwko J. P., M. K., M. P., A. R. domagała się zasądzenia in solidum od pozwanych na rzecz powódki kwoty 10.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 27 lipca 2015 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za naruszenie jej dóbr osobistych, zobowiązania pozwanych do opublikowania oświadczenia o wskazanej treści i formie oraz obciążenia pozwanych kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż w artykule zamieszczono nieprawdziwe informacje dotyczące zamontowania kamery do obserwacji sąsiadów, oraz wymieniono imię i nazwisko powódki.

W odpowiedzi na pozew / k. 61-65 / pozwane M. P. i A. R. wniosły o oddalenie powództwa w całości oraz obciążenie powódki kosztami procesu.

W uzasadnieniu pisma pozwane wyjaśniły, iż opublikowany artykuł miał wyłącznie charakter informacyjny i stanowił odpowiedź na apel mieszkańców. W rozmowie z autorem materiału, powódka oświadczyła, iż montaż kamery był jej pomysłem. Wyjaśniła, że zamontowała kamerę aby wiedzieć co dzieje się na korytarzu. Przyznała ponadto, iż przedmiotową kamerę zamontowała bez zgody pozostałych mieszkańców, a także że zamierza zamontować kolejne kamery. Podała swoje imię i nazwisko. Zgodziła się na publikację jej danych w artykule. Udzieliła autoryzacji na rozpowszechnianie jej wypowiedzi w artykule.

Na rozprawie w dniu 22 czerwca 2017 r. / k. 206 / pozwany M. K. wniósł o oddalenie powództwa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W czerwcu 2015 r. powódka przed drzwiami swojego lokalu zainstalowała kamerę. W zasięgu obserwacji kamery znajduje się korytarz budynku, schody prowadzące do łazienki, z której korzysta sąsiad powódki, a także wejście do pozostałych lokali znajdujących się w budynku.

Zamiar zainstalowania kamery nie był konsultowany z właścicielami innych lokali.

/ dowody:

- zeznania świadka J. D. na rozprawie w dniu 2 lutego 2017 r. czas trwania 00:11:400-00:31:53,
- zeznania świadka R. G. na rozprawie w dniu 2 lutego 2017 r. czas trwania 00:31:53-00:42:53,
- protokół oględzin k. 190-191 /

Wskutek interwencji jednego z właścicieli lokali – J. D. – sprawą zainteresowały się organy ścigania oraz prasa. Policja nie znalazła podstaw do nałożenia na powódkę sankcji.

/ okoliczności bezsporne /

W dniu 4 lipca 2015 r. na łamach Gazety (...) został opublikowany artykuł autorstwa M. K. pn. „Sąsiedzi na oku”. Publikacja koncentruje się na ujawnieniu tego procederu, zawiera informacje zaczerpnięte zarówno od samej powódki, jak i zamieszkującego w budynku J. D. i jego konkubiny R. G.. Powódka wyraziła zgodę na zamieszczenie w artykule brzmienia jej pełnego imienia i nazwiska, oponowała jedynie przeciwko publikacji jej wizerunku.

/ dowody:

- artykuł k. 15,
- zeznania pozwanego M. K. na rozprawie w dniu 22 czerwca 2017 r. czas trwania 00:11:25-00:24:10,
- zeznania świadka J. D. na rozprawie w dniu 2 lutego 2017 r. czas trwania 00:11:400-00:31:53 /

W rozmowie z autorem materiału powódka przyznała, iż pracuje w urzędzie. W materiale publikacyjnym określono powódkę mianem „urzędniczki”.

W okresie od lipca do października 2015 r. powódka spotykała się z ironicznymi komentarzami na temat wykonywanej pracy. Zarówno współpracownicy, jak i sąsiedzi powódki w drwiący sposób zwracali uwagę na „szybki awans zawodowy”. Po publikacji artykułu przez okres dwóch tygodni powódka przebywała na urlopie. Aktualnie nie obserwuje się żadnych negatywnych skutków wywołanych sporną publikacją.

/ dowody:

- zeznania świadka P. K. na rozprawie w dniu 29 grudnia 2016 r. czas trwania 00:08:57-00:23:36,

- zeznania świadka E. C. na rozprawie w dniu 29 grudnia 2016 r. czas trwania 00:23:36-00:36:48,
- zeznania świadka J. D. na rozprawie w dniu 2 lutego 2017 r. czas trwania 00:11:400-00:31:53,
- zeznania powódki B. K. na rozprawie w dniu 22 czerwca 2017 r. czas trwania 00:03:52-00:11:25,
- zeznania pozwanego M. K. na rozprawie w dniu 22 czerwca 2017 r. czas trwania 00:11:25-00:24:10 /

Pomiędzy interweniującym - J. D. a powódką trwa wieloletni spór sąsiedzki. Z inicjatywy mężczyzny kilkunastokrotnie interweniowała Policja.

/ okoliczności bezsporne /

Autor materiału, po otrzymaniu wezwania do zapłaty, kontaktował się z powódką, proponował zamieszczenie sprostowania. Powódka jednak odmówiła rozmowy.

/ okoliczności bezsporne /

Sąd zważył, co następuje.

Na kanwie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd doszedł do przekonania o częściowej zasadności powództwa.

Materialnoprawnej podstawy odpowiedzialności pozwanych w zakresie roszczeń związanych z ochroną dóbr osobistych należy upatrywać w treści art. 24 k.c. oraz art. 448 k.c.

Przed przystąpieniem do szczegółowego wyjaśnienia podstawy prawnej rozstrzygnięcia niniejszej sprawy trzeba wskazać, że pozwany J. P. pomimo prawidłowego zawiadomienia o rozprawie nie stawił się na rozprawę, nie wniósł o rozpoznanie sprawy podczas swojej nieobecności i nie złożył wyjaśnień na piśmie. W związku z powyższym, stosownie do treści art. 339 k.p.c. w zw. z art. 340 k.p.c., wyrok w stosunku do pozwanego ma charakter zaoczny.

Zgodnie z powołanym na wstępie przepisem art. 24 § 1 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

Powstanie niemajątkowego roszczenia mającego na celu ochronę dóbr osobistych wymaga spełnienia dwóch przesłanek, mianowicie: naruszenia konkretnego dobra osobistego oraz bezprawności naruszenia, przy czym co należy podkreślić, ustawodawca w treści ww. przepisu wprowadza domniemanie bezprawności naruszenia dobra osobistego, co oznacza, że powód winien wykazać fakt naruszenia dobra osobistego, zaś pozwany, jeśli chce uniknąć nakazania realizacji roszczeń wynikających z ww. przepisu, powinien wykazać, iż naruszenie dobra osobistego nie było bezprawne.

W literaturze, orzecznictwie sądów powszechnych oraz Sądu Najwyższego (por. K. Piasecki, Kodeks cywilny. Komentarz. Księga pierwsza. Część ogólna. Kraków 2003 r., wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 24 stycznia 2014 r., I ACa 612/13, publ. lex 1428058, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 października 1989 r., II CR 419/89, publ. lex 8996) zgodnie się przyjmuje, iż do okoliczności wyłączających bezprawność naruszenia dóbr osobistych należy zaliczyć: działanie w ramach obowiązujących porządku prawnego, tj. obowiązujących przepisów, zgodę pokrzywdzonego oraz działanie w ochronie uzasadnionego interesu.

Jeśli zaś chodzi o drugi ze wskazanych wyżej przepisów, tj. art. 448 k.c., zgodnie z jego treścią w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem

zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

Różnica między przesłankami powstania roszczenia opisanego w art. 24 § 1 k.c. i art. 448 k.c. sprowadza się do tego, że w przypadku roszczeń opisanych w art. 24 § 1 k.c., wystarczającym jest bezprawne działanie naruszającego dobra osobiste. W przypadku roszczenia o zadośćuczynienie za naruszenie dóbr osobistych owo naruszenie musi dodatkowo, oprócz bezprawności zachowania, być zawinione.

W realiach sprawy zamieszczenie nieprawdziwej informacji, że powódka wykonuje pracę urzędnika, przy czym faktycznie zajmuje się pracami porządkowymi w urzędzie, naruszało godność osobistą powódki. Po publikacji materiału na łamach Gazety (...), powódka istotnie spotkała się z ironicznymi komentarzami otoczenia dotyczącymi jej pozycji zawodowej. Okoliczności te znajdują potwierdzenie nie tylko w zeznaniach świadków zawnioskowanych przez powódkę, ale przede wszystkim w zeznaniach świadka J. D..

Pozwani nie wykazali, aby autor materiału zachował, w tym zakresie, należyta staranność i rzetelność w zbieraniu i wykorzystaniu materiału prasowego, wymaganą w świetle art. 12 ust. 1 pkt 1 prawa prasowego. Sposób działania dziennikarza wskazuje co najmniej na niedbalstwo. Nie sposób pominąć, iż słuchany w sprawie pozwany - M. K. przyznał, iż w rozmowie z powódką uzyskał jedynie informację o tym, że powódka pracuje w urzędzie. Jeżeli informacja okazuje się fałszywa lub nieścisła, należy oczekiwać od dziennikarza niezwłocznego opublikowania oświadczenia (zwanego czasem autosprostowaniem).

W pozostałym zakresie sporny artykuł nie naruszał dóbr osobistych powódki bowiem zawierał prawdziwe informacje na temat opisywanego zdarzenia uzyskane bezpośrednio od samej powódki oraz zajmującego sąsiadujący lokal J. D. i jego konkubiny R. G.. Wbrew twierdzeniom powódki zamontowane urządzenie skierowane jest na korytarz budynku, kamera obejmuje zasięgiem schody prowadzące do łazienki, z której korzysta sąsiad powódki, a także drzwi do pozostałych lokali znajdujących się w budynku. Opublikowanie takiej informacji i zwrócenie uwagi na istotny problem jakim jest możliwość obserwowania zachowań sąsiadów i rejestracji zdarzeń z ich życia prywatnego, mających miejsce na terenie nieruchomości wspólnej bez uzyskania uprzedniej zgody lokatorów, niewątpliwie też leży w interesie społecznym. Autor materiału uzyskał zgodę powódki na publikację jej danych osobowych. Przyjęcie odmiennego stanowiska należało uznać jedynie jako wyraz przyjętej przez powódkę linii obrony zmierzającej do uzyskania korzystnego rozstrzygnięcia. Natomiast wiedza zawnioskowanych przez powódkę świadków opiera się jedynie na informacjach od niej zasłyszanych, a tym samym nie zasługuje na nadanie im waloru wiarygodności.

Z tych względów Sąd uznał powództwo za uzasadnione, jednakże jedynie w tym zakresie, w jakim dotyczyło nieprawdziwych informacji zamieszczonych w spornej publikacji. Nie zachodziły bowiem żadne okoliczności uzasadniające uwzględnienie powództwa w pozostałym zakresie, a mianowicie co do całości artykułu, i nakazanie pozwanym przeproszenie za wszystkie informacje zawarte w artykule jako nie polegające na prawdzie. W pozostałym zakresie powództwo uznać zatem należy za nieudowodnione.

Mając powyższe na uwadze wobec zaistnienia przesłanek odpowiedzialności, o których mowa w art. 24 k.c. Sąd zgodnie z żądaniem pozwu nakazał pozwanym dopełnienie czynności potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych powódki, poprzez zamieszczenie na łamach Gazety (...) oświadczenia jak w pkt I wyroku.

W ocenie Sądu nie zaistniały przesłanki do przyznania powódce zadośćuczynienia. Środek ten pełni funkcję kompensacyjną i satysfakcyjną, polegającą na pośrednim zrekompensowaniu poniesionej przez podmiot naruszonego dobra szkody niematerialnej, której skutków usunąć się nie da. Wysokość zasądanego zadośćuczynienia powinna być odpowiednia do rozmiaru poniesionego uszczerbku niemajątkowego. W niniejszej sprawie powódka nie wykazała, by na skutek naruszenia jej dobrego imienia poniosła znaczącą szkodę niemajątkową, że dla jej rekompensaty konieczna jest kompensacja majątkowa.

Z uwagi na fakt, iż zgłoszone przez powodów roszczenie niemajątkowe zostało uwzględnione, pozwani winni solidarnie ponieść koszty sądowe należne od roszczenia niemajątkowego o ochronę dóbr osobistych wynoszące 600 zł. W oparciu o treść art. 100 k.p.c. Sąd zniósł wzajemnie pomiędzy stronami koszty zastępstwa procesowego.

Mając na uwadze powyższe należało orzec jak w sentencji wyroku.